

Landskapets tidigare kulturchef Jan-Ole Lönnblad har grundat diskussionsgruppen Props som kommer att granska landskapets kulturpolitik framöver.

Foto: Robert Jansson

Tidigare kulturchefen leder ny grupp som granskar kulturpolitiken

– Jag skulle önska att politikerna tog reda på fakta innan de uttalar sig om föreslagna kulturprojekt.

Det säger landskapets tidigare kulturchef Jan-Ole Lönnblad som startat diskussionsgruppen Props för att granska kulturpolitiken.

När Jan-Ole Lönnblad i början av året gick i pension från tjänsten som landskapets kulturchef, kände han sig inte klar med kulturpolitiken. Han kontaktade "Nätverksgruppen för professionella konstnärer och konstutövare på Åland", som är en del av Bärkraft.ax, för att höra efter om de tänkt bevaka kulturpolitiken.

– Men jag förstod att det inte var deras huvudfokus, så jag beslutade mig för starta en egen grupp inför valet, säger Jan-Ole Lönnblad.

I går hade man sitt första riktiga möte. I gruppen ingår hittills förutom Jan-Ole Lönnblad själv,

Sheyda Shafei, Carina Karlsson, Cecilia Wickström, Marcus Boman och Arn-Henrik Blomqvist.

– Vi har frågat ett par till. Nio medlemmar vore lagom.

Gruppen antog namnet Props.

– Det låter nästa som proffs och associerar till de battingar som stöder byggen och ibland korkar igen vattendrag, eller till att propsa på, säger Jan-Ole Lönnblad med ett förtjust leende.

Lyfta proffskulturen

Han har handplockat medlemmarna för deras kulturintresse och kompetens i kombination med ett allmänt samhällsintresse.

– Vårt huvudsyfte är att lyfta fram de professionella kulturarbetarna på Åland. Det finns ett relativt stort antal som bidrar med stor nytta för samhället men som har svårt att leva på sitt yrke.

Gruppen ska diskutera och granska kulturpolitiska förslag och utspel.

– Med jämna mellanrum kommer vi att offentliggöra våra synpunkter i form av skrivelser till landskapsregeringen och till media. Vi planerar till exempel att recensera den nya regeringens kulturpolitik efter 100 dagar.

Gruppen har redan uttalat sig i ett kritiskt remissvar på förslaget till ny kulturstrategi för åren 2023-2030.

– Vi anser att en strategi inte bör sträcka sig längre än en mandatperiod. Den bör dessutom koncentrera sig på ett par konkreta och genomförbara åtgärder.

Två viktigaste frågorna

De enskilt viktigaste kulturfrågorna för den kommande mandatperioden är att öppna Alandica för kulturutövarna och möjligheten för barn och unga att möta kultur.

– Reglerna för Alandicas öppenhet behöver skärpas till. Det handlar om hyresnivåer och allmän tillgänglighet. När Alandica planerades talades det om att förlägga verksamheter från exempelvis Ålands musikinstitut där. Det var inte meningen att det skulle stå tomt, som i dag.

Gruppen föreslår att landskapet inför förnyelsen av driftsavtalet 2028 tillsätter en verksamhetsledare och en kulturproducent, som får delad vårdnad med uppdraget att skapa ett kulturhus i linje med slutrapporten för Alandica från 2008. Driftskostnaden bör ses som en samhällsnytta som stöds på samma sätt som till exempel idrottsanläggningarna. ”Denna delade vårdnad blir bra kunskapsunderlag för hur ett mer övergripande övertagande av Alandica (även driften) kan ske 2028, något som bör vara det enskilt viktigaste kulturpolitiska målet att fullfölja under perioden”, skriver gruppen i sitt remissvar.

– Vad gäller kultur för barn och unga borde det till exempel skrivas in i lagen att skolorna måste tillgängliggöra kulturupplevelser. Men för barnen ska det naturligtvis vara frivilligt att delta.

Större ödmjukhet

Efter sina många år som kulturchef och tjänsteman önskar Jan-Ole Lönnblad större ödmjukhet från politikerna.

– Det är väldigt irriterande när man inom kulturavdelningen har arbetat hårt och länge med att ta fram ett projektförslag, bara för att få det avfärdat som för dyrt av någon som inte känner helheten. Politiker måste ta fram fakta och sätta sig in i vad förslagen verkligen omfattar, i stället för att bara fråga vad det kostar.

Han skulle gärna se att kulturavdelningen blev en egen avdelning. I dag sitter den ihop med den mycket större utbildningsavdelningen. På samma sätt har kulturministern mycket på sitt bord med ansvaret för utbildnings- och kulturavdelningen, samt jämställdhets- och integrationsfrågor.

Den lilla kulturavdelningen hanterar en stor mängd inkommande ärenden per år.

– Jag tycker att man skulle ta specialistkompetens för att hantera de största och viktigaste projekten så att de inte försvinner i ärendemängden, säger Jan-Ole Lönnblad som inför valet hoppas att det väljs in fler genuint kulturintresserade personer i lagtinget.

– Kulturen har betraktats rent allmänt lite som ett särintresse. Men genom åren har det funnits ett par politiker med stort kulturrengagemang. Inför årets val har jag fastnat för tre kandidater som jag har stora förhoppningar om.

Vill du berätta vilka?

– Nej, säger Jan-Ole Lönnblad och ler igen.

Text

Petter Lohbråten

petter.lobraten@alandstidningen.ax tel: 26 633